

คณะศรัทธาเจ้า

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๒

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

เวลาความคิด เห็นใหม่ ความคิดกับเรานั้นเป็นความคิดโดยดิบดีๆ นะ ความคิดของพวกเรานี้ความคิดดิบดีๆ แต่เราไม่เข้าใจนะ เราไม่เข้าใจว่าความคิดเราดิบดีๆ “ดิบดีๆ” เพราะอะไร ดิบดีๆ เพราะมันมาจากความรู้สึกรู้สึกของเรา มันมาจากอวิชชา

หลวงตาท่านบอกว่า “ถ้าเราเป็นปุถุชน ปัญญาของเรา ก็เลสมันพาใช้” ความคิดเราทั้งหมดก็เลสมันใช้หมดนะ เพราะอะไร? ใหม่ เพราะปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิจิตมันมีอวิชชา ถ้าไม่มีอวิชชา มันไม่มาเกิดเป็นเราหรอก ในเมื่อต้นน้ำมันเป็นอย่างนั้น แล้วความคิดเราเหมือนต้นน้ำใช้ใหม่ ต้นของความคิด

“มารเอ.. เธอเกิดจากความดำริของเรา เราเห็นตัวเจ้าแล้ว เจ้าจะเกิดจากจิตเราอีกไม่ได้เลย” ต้นน้ำ เห็นใหม่ “มารเอ.. เธอเกิดจากความดำริของเรา ” แล้วพอมีความคิดออกมา ต้นน้ำมันเป็นอวิชชา ที่นี้ความคิดของเรา ความคิดดิบดีๆ คือว่าความคิดดิบดีๆ มันเป็นอย่างนั้น

ที่นี้พอคิดออกมา เราคิดว่าแบบเนียนนะ เราคิดว่ามันแบบเนียนเพราะอะไร เพราะคิดว่าเราคิดแล้วมันไม่มีความเข้าใจเรา แต่ถ้าพูดถึงอาชญากรรม เขายังบอกเลยนะ ใครทำอาชญากรรมขนาดไหน มันต้องทิ้งร่องรอยไว้ ใ้หนี่ก็เหมือนกัน ความคิดของเรานั้นทิ้งร่องรอย ถึงว่าผลประโยชน์ของใครไป มันพูดเพื่ออะไร? ทำเพื่อใคร?

แต่ถ้าเป็นธรรมะนะ...ไม่ มันสะอาดมาจากใจใช้ใหม่ ทุกอย่างมันสะอาดมานะ มันไม่ใช่ของเราหรอก มันยังสงสารนะ จริงๆ นะ คนเขามองกันแต่เรื่องโลกๆ สังเกตได้ใหม่ว่า

ครูบาอาจารย์เวลาท่านพูด ท่านพูดถึงบอกว่า “สิ่งนั้นเป็นของชั่วคราว สิ่งนั้นเป็นเรื่องโลก” เรื่องโลกมันไม่มีที่จับที่ถือ ก็มองกันแค่นั้นไง

แต่ความจริงนะ เรื่องโลกมันก็เหมือนกับเครื่องอาศัย มันเหมือนกับเปลือกใจ ผลไม้ต้องมีเปลือกทุกอย่าง เราก็เหมือนกัน ความคิดมันมีเปลือก ความจริงสิ่งที่เป็นเปลือกก็เรื่องของโลก แล้วสิ่งที่ละเอียดกว่านั้นล่ะ?

นี่อย่างเมื่อคืนนี้เขารีบกลับเพราะไม่มีเวลา เขามาหา เขาก็ไปหาครูบาอาจารย์มา แล้วก็มาหาเรา แล้วเมื่อคืนเราก็บอกไปแล้ว บอกว่าให้กำหนดพุทโธไปก่อน เขาบอก “พุทโธไม่ได้ ฟุ้งซ่านมาก”

“ฟุ้งซ่าน.. ให้ตามฟุ้งซ่านไป”

ความให้ตามฟุ้งซ่านไป ให้ตามความฟุ้งซ่านไป.. ถ้ามันจะทิ้งพุทโธ ให้ทิ้งพุทโธเลย ถ้าไม่ทิ้งพุทโธเลยนะ เพราะอะไร ถ้าเราไม่เอาจิตเราสงบก่อน ความคิดขนาดไหนที่เราคิดกันอยู่นี้ มันเป็นความคิดของกิเลสหมด ทั้งๆ ที่ตรีกในธรรมนี้

เพราะเราพูดบ่อยนะ กระบวนการปฏิบัติของทุกๆ วิธีการ ทุกๆ แนวทาง ผลของมันคือสมณะหมด ผลของมันนะ เพราะอะไรรู้ไหม เพราะมีปัญญาอบรมสมาธิ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ สมาธิอบรมปัญญา สิ่งการกระทำทั้งหมด เพราะอะไร เพราะพวกเรานั้นไม่เป็น พวกเราไม่เป็น พวกเรานี้ความคิดดิบๆ ไซ้ไหม

ดูสิ อย่างผลไม้ เราคั้นผลไม้ ต้องมีน้ำผลไม้ น้ำผลไม้ชนิดที่เราคั้น อะไรก็แล้วแต่ มันจะคั้นออกมาเป็นน้ำผลไม้ ความคิดก็เหมือนกัน กลั่นออกมาจากอะไร พอมันคิดออกมา ความคิดมันกลั่นออกมา มันสิ่งที่มีมันกลั่นออกมาจากความคิดนั้นมันคืออะไร ทีนี้ถ้าจิต สิ่งที กระบวนการของความคิดมันกลั่นออกมา สิ่งทีกลั่นออกมา ผลของมันคือน้ำ ผลของมันคือ ความสงบของใจ....(เสียงชัดซ้อง)....

มันเป็นสมณะ แต่เพราะขาดสติ ไม่มีสติมันก็เลยไม่รู้ว่าจะว่างอย่างไร ว่างเพราะอะไร บอกคำว่า “ว่าง” ขณิกสมาธิ อุปจารสมาธิ อัปปนาสมาธิ.. ขณิกสมาธิมันปล่อยวาง แวบๆ

แสบๆ ปล่อยวางพับ พอมันว่างเดี่ยวเดียวมันก็คิดอีก ว่าง แสบๆ แสบๆ นี่มันคุมไม่ได้ มัน
เป็นขณิกสมาธิ มันว่าง มันสบายอยู่พักๆ หนึ่ง โดยธรรมชาติเป็นอย่างนั้นนะ

ถ้าอุปจารสมาธิ มันสมาธิที่มีกำลังมากขึ้น พอมีกำลังมากขึ้น คนที่มีกำลัง เวลามัน
เคลื่อนไหว จิตมันเคลื่อนไหว เห็นใหม่ อุปจารสมาธิ พอเคลื่อนไหวมันมีสถานที่ทำงานของ
มัน มันออกรับรู้ได้ไง นี่มันออกรับรู้ได้ มันจับต้องได้ นี่อุปจารสมาธิ “อุปจาระ” คือตัวจิต
แล้ววงรอบของจิตที่จิตออกรับรู้

อัปปนาสมาธิ ถ้ามันสงบเข้าไป มันไม่มีวงรอบ ในตัวของมันเองว่างหมด แล้วเป็น
สักแต่ว่ารู้ มีสติพร้อมหมดเลย อัปปนาสมาธิ นี่ทำงานไม่ได้ แต่เข้าไปสงบลึกซึ้งมาก

ถ้ามีสติ เรามีสติ เรามีความรู้สึกอันนี้ เราจะจับ เราจะทำสิ่งนี้ได้

เมื่อวานเขาพูดเหมือนกัน เข้าไปหาครูบาอาจารย์ เขาบอกเวลาพูดเรื่องครูบาอาจารย์
ท่านบอกว่า “สมาธิเอ็งทำให้ได้ก่อน” แม้แต่สมาธิยังทำกันไม่ได้ ยังทำกันไม่เป็น

ในปัจจุบันนี้ สมาธิทำกันไม่เป็นนะ ไม่เป็นหรอก ถ้าคนทำสมาธิเป็น เขาจะไม่พูด
อย่างนั้น จะไม่พูดอย่างที่เขาคิดกัน ถ้าคนเคยได้สมาธิจะไม่พูดอย่างนี้ ก็เรารู้เราเห็น แล้วเรา
จะกล้าพูดสิ่งผิดจากสิ่งที่เรารู้เราเห็นได้อย่างไร แต่ที่เขาพูดออกมานะ เพราะเขาไม่เคยรู้ไม่
เคยเห็น เขาถึงได้พูดได้จ้อยๆ จ้อยๆ จ้อยเลยใจ แต่ถ้าเขารู้เขาเห็นเขาพูดอย่างนั้นไม่ได้ ถ้าเขา
พูดอย่างนั้นไม่ได้ นั่นนะคือตัวจริงของมัน ฉะนั้น ถ้าเป็นตัวจริงของมัน คือสมถกรรมฐาน

นักกีฬาณะ เขาต้องมีสนามซ้อม นักกีฬาเล่นกีฬาทุกชนิด เขาต้องมีพื้นที่ ต้องมีสนาม
เล่นของเขา.. จะวิปัสสนาจะทำลายกิเลส ไม่รู้ว่าทำที่ไหนนะ “สมถกรรมฐาน.. ฐานที่ตั้งแห่ง
การงานนะ” ที่ตั้งแห่งการงาน ที่ตั้งของการเริ่มต้นของจิตที่มันมีกิเลสมันอยู่ตรงไหน แล้วถ้า
ไม่มีที่ นักกีฬามันจะซ้อมบนอากาศหรือ นักกีฬาก็เล่นกันบนอากาศหรือ แต่นักกีฬาเขาเล่น
ซ้อมในสนามเขามีของเขา เขาก็เห็นของเขา แต่เราก็มานั่งจินตนาการของเราเองแล้วว่าเรา
ซ้อม เราทำ แต่ไม่ได้ทำอะไรเลย

แต่ถ้ามันเป็นสมาธิขึ้นมา สนามมันอยู่ที่นั่นไง สมาธิคือตัวภพ สมาธิคือตัวจิต สมาธิคือเรา นี่นาย ก. นาย ข. นาย ง. เรามีชื่อเราที่ทะเบียนบ้าน แต่ตัวจริงไม่มีสักคนหนึ่ง อ้าว.. ฐิตมาที่ตัวเราลี แขนเป็นเรา ขาเป็นเรา ลองตัดทิ้งสิ อวัยวะเป็นเรา ลองเปลี่ยนสิ ในตัวเรามีอะไรเป็นเรา

ในมิลินทปัญหา เห็นไหม พระนาคเสนถามว่า “มนุษย์คืออะไร”

“มนุษย์ไม่มี”

พระเจ้ามิลินทถาม พระนาคเสนตอบ “มนุษย์ไม่มี ตัวจริงของมนุษย์ไม่มี”

แต่เพราะส่วนประกอบขึ้นมาถึงเป็นคน เปรียบเหมือนรถ ลองไปซื้อสิ ล้อ เพลา เหล็ก กระบะ เห็นไหม มิ่งซื้อตรงไหนเป็นรถ มิ่งซื้อไปสิ แต่รวมกันขึ้นมาเป็นคันรถใช้ใหม่ มนุษย์ก็เหมือนกัน มันรวมกันขึ้นมาถึงเป็นคน แล้วคนอยู่ที่ไหน

แต่ถ้าจิตสงบเข้ามานะ “อ้อหือ!” เราอยู่ที่นี้ ความรู้สึกอันนี้อยู่ที่นี้ เห็นไหม

นี่ตัวฐาน กรรมฐานๆ สมถกรรมฐานนะ ทุกการปฏิบัติทั้งหมด ผลของมันคือสมณะที่นี้พอสมณะแล้ว มันมีมิจนากับสัมมาใจ ถ้าผลของเป็นสมณะ คือผลของมันคือตัวสมาธิ ผลของมันคือฐานของจิต ผลของมันคือตัวตนของเรา ที่นี้มันเป็นมิจน พอเป็นคำว่า “มิจน” นี้คือมันไม่เข้าใจ มันไม่รู้ มันปฏิเสธ หรือให้คำ “ว่างๆ ว่างๆ” นี้คือผลไง ผลงานของการปฏิบัติไง

ถ้าเป็นปฏิบัติชนะ เวลาคนไข้ปัญญาแล้ว เวลามันปล่อยวาง ตังคพหาน มันใช้ปัญญาแล้ว มันปล่อยชั่วคราว การปล่อยชั่วคราวมันตีกลับ คือมันไม่มีสมุจเฉทพหาน นี่ขนาดใช้ปัญญาแล้ว มันยังมีขั้นตอนของมันอีกนะ มันจะมีการก้าวเดินของมันขึ้นไปอีก

ถ้าคนมันประพฤติปฏิบัติขนาดนี้ขึ้นมา แล้วถ้าคนปฏิบัติ เหมือนเรา พวกเราทำธุรกิจการค้ากัน เราต้องมีความพร้อม เราต้องต่อสู้ขนาดไหน เราถึงจะประสบความสำเร็จกันมาแล้วคิดดูสิ เด็กๆ ไม่ทำอะไรเลย มันบอกมันเป็นถ้ำแก่ๆ ใครจะไปเชื่อมัน อันนี้ก็เหมือนกัน

ในการปฏิบัตินะ ถ้าเป็นครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัตินะ ท่านมีประสบการณ์ของท่าน ท่านทำท่านได้จริงนะ ท่านจะไม่พูดอย่างนั้นนะ

สิ่งที่โลกยุคกันปัจจุบันนี้ มันพูดกันเหมือนไม่ได้ทำอะไรกันเลยนะ แล้วก็เชื่อว่า.. พอมาเห็น มาสายวัดป่าเรา ก็บอกว่า “นี่อัครกิตมถานุโยค ทำให้มันลำบาก” ถ้ามันจะลำบาก มันก็เป็นความจริง คนที่เวลาเราไม่เคยทุกข์เคยยาก เราก็ไม่ได้คิดนะ.. นี่เรากินอาหารกันด้วยความปกติเลย คุณคนป่วยสิ เห็นไหม คนที่กินข้าวไม่ได้ คุณสิ คนเขาป้อนนะ โอ๊ย.. ลำบากลำบากไปหมดนะ

นี่ก็เหมือนกัน ในการปฏิบัติ เขาไม่เคยเป็น เขาไม่เคยเป็นไม่เคยทำ ทำไมเป็นอย่างนั้นได้ แล้วมันน่า.. ที่เรา.. นิสัยเรานั้นเป็นที่นิสัยสันดานเราเอง นิสัยสันดานของเรานั้นเห็นถึงการกระทำของโลก เราจับไม่ได้ไง เขามองกันที่ผลประโยชน์นะ แต่เขาไม่รับผิดชอบอย่างเช่นเรานี่ เราเป็นนักปฏิบัติคนหนึ่ง เราอยากปฏิบัติ แล้วเราหลงผิดไป เราก็ต้องหาทรัพยากรมาทั้งหมดมาเพื่อครูบาอาจารย์ของเรา เขาดูที่ทรัพยากรนั่นคือเงินทองอันนั้นไง แต่เขาไม่มองชีวิตเรานะว่าชีวิตของเรา เราจะเสียหายขนาดไหน

เพราะอะไรรู้ไหม เพราะถ้าเราเห็นผิดไปแล้ว ชีวิตของเรา.. มันมีเห็นผิดไปใช่ไหม ชีวิตนี้ทั้งชีวิตนะ แล้วพอทั้งชีวิตแล้ว เวลาไปเกิดตายขึ้นไป มันไปไหน เวลามันเกิดตายไป เวลาเกิดตาย เพราะอะไร เพราะความเห็นผิดอันนี้ ความเห็นผิดอันนี้ เวลาเกิด มันบิดไปแล้ว มันจะบิดไปเลย ในวัฏฏะนี้ มันบิดไปแล้ว เพราะความเห็นผิดอันนั้น อย่างเช่นเรา เราโดนหลอกหลวงมา ถึงที่สุดแล้วเรารู้ตัว เราเจ็บปวดในหัวใจเราไหม? ต้องเจ็บปวด แล้วเราตายไปพร้อมกับความเจ็บปวด เราตายไปพร้อมกับความเห็นผิด.. จิตไปไหน?

แต่ถ้าพวกเราปฏิบัติ เราปฏิบัติของเรา ให้ความถูกต้อง มีความถูกต้องใช่ไหม ในเมื่อเราจะตายไป เราก็ตายไปด้วยคุณสมบัติของเรา มันตายไปตามข้อเท็จจริง ตามเนื้อหาสาระนั้น

โบราณเขาสอนกัน เวลาคนใกล้ตายให้คิดถึงพระ.. ให้คิดถึงพระไว้.. ให้คิดถึงพระไว้ คิดถึงความดีไว้ มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ เป็นอย่างนั้นจริงๆ เพราะอะไร เราเปรียบบ่อยนะ

เวลาคนจะตาย จิตออกจากร่าง ออกจากร่างนะ วันนี้เรออกจากร่าง ออกจากบ้าน วันนี้โยมมีอะไรติดตัวมาบ้าง ถ้าโยมมีอะไรติดในกระเป๋า มา นี่เป็นของโยม เป็นหน้าที่ของโยม

จิตจะออกจากร่าง ถ้าเราโดนหลอกหลวง เราตายไปพร้อมกับความเจ็บปวด จิตเรามันมีความเจ็บปวดเป็นอารมณ์ เป็นสิ่งที่มันเป็นหลักที่จะไปเกิดในชาตินั้น แต่ถ้าเราออกไปในสิ่งที่ดี จิตจิตหนึ่งนี่นะ ในชีวิตของเรา มันจะมีดีและไม่ได้อยู่ในจิตนั้น ไม่มีใครทำดีตลอด และทำไม่ดีตลอด แม้แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตอนเป็นพระโพธิสัตว์ ก่อนหน้านั้นที่ยังไม่ได้รับพยากรณ์ ยังตกนรกนะ

ทุกดวงจิตเคยตกนรกอเวจี เคยอยู่บนสวรรค์ เคยเวียนตายเวียนเกิดมาตลอด ทุกดวงจิตที่หมุนเวียนตายกันอยู่นี้ ทุกดวงจิตเคยมีมา พอมันเคยมีมา สิ่งที่มีมา มันมีมาอยู่แล้ว ที่นี้พอจิตเราจะออกจากร่าง สิ่งนี้ สิ่งที่มีมันจะไป มันออกจากร่างไป มันก็เป็นสภาวะแบบนั้น เกิดดี เกิดชั่วนี้ไง

มันมองตรงชีวิตของคน ถ้าเริ่มต้นบิดเบี้ยวไปที่นี้ แต่เขาไปดูแลประโยชน์ที่จะได้เล็กน้อย แต่เขาไม่ดูชีวิตของคนที่เกี่ยวข้อง มันจะไปขนาดไหน

ที่นี้โลกมันเป็นอย่างนั้น โลกเป็นหมู่สัตว์ กิเลสมันเป็นสิ่งที่น่ากลัว น่ากลัวเพราะมันมีผู้ที่หลอกหลวงกันอย่างนี้มาตลอด พอมาตลอด เห็นไหม ถึงเป็นสายบุญสายกรรม สายบุญสายกรรมนะ ถ้าเกิดเขาเคยมีความสัมพันธ์กันมา เขามีความคุ้นเคยกันมา มันพูดอะไรมันถูกหูไปหมดนะ แต่ถ้าเราไม่มีสิ่งใด ไม่เคยผูกพันกันมา พูดอะไรมันก็ขัดหูกันไปหมดละ มันพูดขัดหู ที่นี้ถ้ามันมีความสัมพันธ์กันมา มันเกี่ยวเนื่องกันมาไง เขาเรียก..

หลวงตาท่านพูดอย่างนี้ตอนมาช่วยชาติว่า “สายบุญสายกรรม.. ถ้าไม่ได้สร้างบุญสร้างกรรมกันมาจะไม่เชื่อไม่ฟังเรา” เวลาท่านออกมาพูดอะไร สิทธิของเรา เราเชื่อเราฟังกัน เรามีสายบุญสายกรรมกันมานะ มันดูแล้ว.. มันอย่างน้อยๆ มันถูกชะตนะ เออ.. มันน่าจะใช่ มันมองแล้วมันเห็นด้วย แต่ถ้าไม่ใช่สายบุญสายกรรม มันจะมีแรงต้าน ทั้งๆ ที่จริงนี่แหละ แต่ถ้าไม่จริง แต่ถึงไม่มีสายบุญสายกรรมมันก็เชื่อกันไป

ถ้ามันหลอกลวงกันที่นั่น มันทำลายกันที่นั่น มันจะทำให้ชีวิตนั้น.. เรามองที่ค่าของชีวิต เราไม่มองที่ทรัพยากร ไม่มองสิ่งที่เขาได้มา อันนี้เป็นเรื่องผลประโยชน์นะ แต่เวลาปฏิบัติไปแล้ว ไอ้เรื่องนี้เรื่องหนึ่ง เรื่องผลประโยชน์นะ แต่ถ้าเรื่องข้อเท็จจริงอีกล่ะ ถ้าสอนผิดล่ะ สอนผิดสอนถูก

ที่นี้สอนผิดสอนถูก ส่วนใหญ่.. เมื่อก่อนเราก็คิด ทุกคนคิดหมดคนะ พื้นฐานใครก็สอนได้ ครูบาอาจารย์ที่มีความสำคัญเรานี้ ให้ถึงเวลาเราปฏิบัติไปเจอสิ่งใดๆ แล้ว ค่อยให้ครูบาอาจารย์สอน เห็นไหม คือว่าพื้นฐานนี้เราทำไปก่อน.. เมื่อก่อนเราก็คิดอย่างนั้นนะ แต่มองๆ ไปแล้วมันผิด เหมือนเด็กอนุบาล ถ้าอนุบาลของเรา เราให้การศึกษามันมาโดยที่อ่อนแอ พอโตขึ้นมา การศึกษาของเขาจะไปได้ไกล ถ้าเราวางพื้นฐานให้เด็กดีมาก เวลาเขาโตขึ้นมา เขาจะไปได้ไกลมากเลย

การปฏิบัติของเราก็อันหนึ่งเหมือนกัน เริ่มต้นพื้นฐานถ้าเราวางให้ดี เพราะเรา มีความคิดอย่างนี้ เวลาพระบวชกับเรา พรรษาแรกจะบอกเลย “อยู่กับกูก่อน” ใครบวชนะ ถ้าใครจะบวชบอก “ให้อยู่กับกูก่อน ต้องให้วัดชินก่อน” ถ้าอยู่กับเรา ๑ พรรษา มันจะเห็นพฤติกรรมไง อยู่ด้วยกัน ข้อวัตร พฤติกรรม มันจะเห็นเราทำ แล้วมันเป็นระบบ เรามองว่าพระทั้งวัดทำอย่างนี้หมด ไซ้ใหม่ พอทำอย่างนี้หมด มันอยู่ ๑ พรรษา พอ ๑ พรรษาบั้น ออกไปชุดงค์

พระไปชุดงค์กลับมา ออกไปชุดงค์กลับมาซะ ไปก็ไปใช้ชีวิตประจำวันของเขา ไปถึงไปฉันทมือเลยที่ข้างนอก

เขาบอกว่า “อยู่กับใคร”

“อยู่กับไอ้หงบ”

“อ้อ! ไอ้ที่มันพุดกิเลสตาไซ้ใหม่” เขาว่านะ (หัวเราะ)

มันอ่านหนังสือเราอยู่ “อ้อ! ที่มันพุดกิเลสตา”

เขาดามเลยนะ เวลาพระเราออกไป เขาดามเลย แล้วพระออกไป เขาก็ไปอยู่ได้
ชั่วคราว พอออกไปเห็นสภาวะแบบนั้นนะ แล้วเขาก็มาถามเรา เขาบอกว่า นี่เขาออกไปเที่ยว
ข้างนอก ข้างนอกเขาบอกว่า “อยู่กับใคร”

บอก “อยู่กับสงบ”

เขาก็ “อ้อ!”

แต่ทุกคนแหง แล้วพระก็บอก ข้างนอกเขาบอกว่า เขาไม่กล้ามาหาเรา เพราะว่าเรื่อง
ข้อวัตรเรื่องการกระทำ เขาจับไม่ได้ แล้วพระบอกว่า พระเรานี้ “แล้วหลวงพ่อกำทำทำไม” เรา
บอก เห็นไหม ความคิดของคน ความคิดของโลก เห็นไหม ความคิดของโลก ถ้าเขา
สะดวกสบายก็เป็นความเห็นของเขา

แต่สำหรับเรา เราบอกว่านักกีฬาอะ เอ็งเห็นนักกีฬาไหม นักกีฬานะถ้ามันขยันซ้อม
ขยันซ้อมนี่การแข่งขันของเขามันสะดวกสบาย ข้อวัตรของเรามันเหมือนนักกีฬา เหมือน
ซ้อมไง ใจ.. เราอยู่กับข้อวัตรนี่นะ เราปฏิบัติยังไม่ได้ก็จริง แต่เราอยู่ความคุ้นเคย คุ้นเคยกับ
เทคนิค กับการฝึกซ้อมของเรา จิตมันควรแก่การงาน จิตมันควรแก่.. คือว่าเราอยู่ใกล้ชิดกับ
ธรรมะ ฉะนั้น ถึงจะปฏิบัติได้-ไม่ได้ เราต้องขยันหมั่นเพียร ให้อยู่กับธรรมวินัย ให้เป็น
เครื่องอยู่ ให้จิตใจเราอยู่

เหมือนกับนักกีฬา เขาฝึกซ้อมของเขา เทคนิคเขาฟื้นฟูของเขาตลอดเวลา เขาจะ
คล่องตัวของเขาอยู่ตลอดเวลา แล้วลงไปแข่งขันเขาก็ได้ชนะ แต่นี่เขาไม่ซ้อมเลย คือว่าธรรม
วินัยนี่ไม่กล้าทำอะไรเลย อยู่สุขสบายของเขา สิ่งที่เราทำกันอยู่นี้ สิ่งที่เราทำกันมันผิด มันผิด
ธรรมวินัยตรงไหน มันไม่ผิดธรรมวินัย

คูลี ที่หลวงปู่ฝั้นท่านพูด หลวงปู่ฝั้นท่านบอก พระก็บอกเลย “พระเราปฏิบัติตาม
ธรรมวินัยไม่ได้” แต่หลวงปู่ฝั้นบอกว่า “ไม่แต่ทำตามธรรมวินัยนะ ทำตามตัวอักษรทุกตัว
ถ้าทำได้” ทำตามตัวอักษร.. เพราะสิ่งนี้เป็นสิ่งที่พระพุทธเจ้าบอกไว้ มันใกล้กับธรรมะ

เขามาถามเราว่า “เราทำทำไม.. พระทำไมต้องลำบากอย่างนี้ ลำบากทำไม”

เราบอกว่า “มันอยู่ที่เป้าหมาย ถ้าเป้าหมายเราบวชมาเพื่อความสุขความสบาย เขาก็อยู่กันอย่างนั้นไง แต่เป้าหมายของเราที่บวชมา อย่างว่าชีวิตเรา เอ็งทุกข์ใหม่ เอ็งเกิดมาทำไม แล้วเอ็งมาบวชนี้บวชเพื่ออะไร ถ้าเอ็งบวช เอ็งมีเป้าหมายว่าจะพ้นจากทุกข์นะ มันก็ต้องขวนขวาย แล้วนี่คือพื้นฐานของมันไง พื้นฐานของมันที่เราจะประพฤติปฏิบัติ ในเมื่อพื้นฐานของมัน เราไม่รักษาพื้นฐานของเราเองนะ แล้วเราจะไปทำอะไรกัน”

ถ้าเรารักษาพื้นฐานของเรา ถ้าเขาเปิด เห็นใหม่ อย่างเช่นเรา เราพร้อมหมด เขาเปิด สมัยครงาน สมัยครทำหน้าที่อะไร เราพร้อมก่อน เราสมัยคร เราต้องได้ก่อนใหม่ ถ้าจิตเราเตรียมพร้อมอยู่ตลอดเวลาใช่ไหม แล้วเราประพฤติปฏิบัติอยู่ แต่ธรรมดา มันก็ต้องมีความเกียจคร้านบ้างเป็นธรรมดา เพราะเรามีกิเลสอยู่ใช่ไหม แต่ถ้ามีความเกียจคร้านอยู่ในระบบระบบมันจะทำให้เราต้องทำตามไป แล้วมีครูบาอาจารย์คอยกระตุ้นนะ คอยกระตุ้นนะ นี่เขามองข้ามกัน เห็นใหม่ เขามองข้ามว่าสิ่งนี้..

เราจะบอกว่า ตอนนี้นะ ทุกคนจะพูดเลยว่าการปฏิบัติพวกเรานี้ทุกข์ ลำบาก เราเถียงประจำนะ เราเถียงมาก บอก “ไม่ใช่” เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นเจ้าของ ทฤษฎีมัชฌิมาปฏิปทา การทำตามตัวอักษร ตามธรรมวินัยทั้งหมด นั่นนะ “สายกลาง” สายกลางของธรรมมันอยู่ตรงนั้น

แต่ของเรานั้นสายกลางของกิเลส สายกลางของความพอใจ เราชอบเราก็อ่า “สายกลาง” ไม่ชอบก็บอก “ไม่ใช่” เราไปสายกลางด้วยความชอบหรือไม่ชอบ แต่ธรรมวินัย พระพุทธเจ้าวางไว้ นี่สายกลาง ตามธรรมปฏิบัติสายกลางหมดเลย เพราะศีล ๒๒๗ ศีลในศีล ศีล ๒๒๗ แล้วมันก็มีจุดงควัดอีก เห็นใหม่ จุดงควัดเข้าไป เพราะถ้าไม่ปฏิบัติ ศีล ๒๒๗ นี่เราว่าลำบากแล้ว แต่ลองปฏิบัติสิ พอทุกคนนั่งสัปหงก ทุกคนนั่งหลับ ทุกคนอยากได้สมาธิ ทุกคนอยากได้มรรคผล แล้วอะไรจะมากขึ้นไปละ

มันเหมือนขันน้อดนะ เราเร่งเข้าไป ขันน้อดให้มันแน่นเข้าไป ศีลก็ปกติก็ ๒๒๗ อยู่แล้ว แต่ยิ่งพอเราเริ่มเข้มข้นขึ้นไป เห็นใหม่ จุดงควัด ๑๓ ฉันทมือเดียว ฉันทนมือเดียว ผ่อนอาหาร ไม่นอน ถือนิสัยชิก เห็นใหม่ มันขันน้อดเข้าไป ขันน้อดเข้าไปเพื่อผลประโยชน์อันนั้นไง เพราะจุดงควัดนี้เป็นเครื่องขัดเกล้ากิเลส มันไม่ใช่ตัวชำระกิเลสนะ สมาธิที่ไม่ใช่ตัว

ชำระกิเลส แต่สมาธิเป็นตัวพื้นฐานที่จะทำให้เราเกิดปัญญา เพราะปัญญาที่พระพุทธเจ้าสอนนี้เป็นโลกุตตรปัญญา มันเป็นภาวณา คำว่า “ภาวณามยปัญญา” ปัญญาเกิดจากการภาวณา แต่ของเราปัญญาเกิดจากการศึกษา ปัญญาเกิดจากการค้นคว้า ปัญญาเกิดจากการทำวิจัย แต่ถ้าเป็นโลกุตตรธรรม ปัญญามันเกิดจากการภาวณา การหลับตานี้แหละ

เขาบอก “หลับหูหลับตาแล้วมันจะไม่รู้อะไรเลยนะ”

เรานั่งอยู่ที่นี่ ดอกเตอร์..... ตอนนั้นเป็นผู้ว่าการกีฬาแห่งประเทศไทยมาหาเรา มาคุยกับเรา เสร็จแล้วถามเลย “พระอย่างนี้สร้างยังไง พระอย่างนี้สร้างยังไง จะต้องเรียนก่อนค่อยปฏิบัติหรือปฏิบัติก่อนค่อยเรียน”

บอกว่า “อี.. ภูนั่งหลับตาอยู่นี่”

เขาถามเราเพราะอะไร เพราะการกีฬาแห่งประเทศไทย กกท. เขาสร้างบุคคลากรสร้างทรัพยากรของชาติไป เพื่อให้ชาติไทย ให้ทรัพยากรมนุษย์นี้ให้แข็งแรง นี่เขามาคุยกับเรา เขามาคุยกับ

คุยกับเราว่า “ทำไง.. ต้องทำยังไง ต้องทำยังไง”

แล้วเขาเห็นประโยชน์นะ นี่คุยกันส่วนตัว

ถามเราตรงๆ เลยว่า “พระอย่างเรานี้สร้างยังไง” เพราะเขาเป็นนักสร้างทรัพยากรมนุษย์ใช่ไหม ว่า “ให้เรียนปริยัติก่อนแล้วค่อยมาปฏิบัติถึงจะเป็นอย่างนี้ใหม่ หรือเรียนปฏิบัติก่อนแล้วค่อยมาปริยัติ มันเป็นอย่างนี้ใหม่”

บอก “ไม่” เพราะเรามีความ.. ในใจลึกๆ เรานะ มีเรื่องอย่างนี้มาแต่ไหนแต่ไร

เพราะว่าเราไปจุดคงค์อยู่ในป่า ไปเจอมหาอุดร ๘ ประโยคจากวัดบวรฯ ไปคุยกันในป่า ไปเจอกันอยู่ในป่า แล้วเขาคุยกับเราแล้วถูกใจ “หงบเฮี้ย.. ขอร้องไปเรียนก่อน” เขาเอาเราเข้าไปวัดบวรฯ เลยนะ ไปอยู่วัดบวรอยู่หลายวัน พออยู่วัดบวรนะ “เอ.. ภูจะออกทางไหนดีวะ” จะหาทางออก ไม่ไหว รับไม่ได้ เพราะมันต้องไปเรียนอย่างนั้น มันรับไม่ได้ แล้วเราก็ก

มาเจอเขา พอเราเข้าบ้านตาด ไปเจอกันที่บ้านตาด ตอนนี่ลี้กไปแล้ว เห็นว่าไปเป็นอนุศาสตร์
นั่นเขาขอร้องให้เรียนก่อน

เรา.. ใจเรานี้ เราคิดว่า พุดถึงถ้าตามทฤษฎีนะ มันต้องปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ แต่ใน
ความรู้สึกของเราเนะ เราอยากว่า “เรานี้มาจากกรรมฐาน มาจากการค้นคว้าด้วยใจ มาจาก
ความรู้สึกของใจเรา” แล้วว่ากรรมฐานรู้สึกของใจ แล้วพิสูจน์กันว่าสิ่งที่รู้ขึ้นมาจากการ
ปฏิบัติ กับทฤษฎีที่เอามานี้ ใครจะถูก?

เราเชื่อมั่นเรามากนะ เชื่อมั่นมาก เพราะเรามีความเชื่อมั่นมาก เราถึงบอกเลยนะ เวลา
เราพุดถึงครูบาอาจารย์ เห็นใหม่ เพราะเราเองนี่ พระไตรปิฎกนี่เราเปิดแล้ว ๒ รอบ.. เปิด ๒
รอบ

เพราะหลวงตาท่านบอกว่าหลวงปู่มั่นท่านเปิดพระไตรปิฎกหลายรอบ แล้วเวลาไปดู
หลวงปู่มั่นนะ หลวงปู่มั่น ตอนที่ประวัติหลวงปู่มั่น ตอนหลวงปู่มั่นออกปฏิบัติครั้งแรก ที่
ข้ามขอนชาติ แล้วขึ้นม้าขาว จั่ม้าขาวเข้าไปถึงตู้พระไตรปิฎก ลงจากม้าขาวจะไปเปิดตู้
พระไตรปิฎก ยังไม่ทันได้เปิด ท่านออกจากนิมิตก่อน ถ้าได้เปิดตู้พระไตรปิฎกนะ หลวงปู่
มั่นนะ จะแตกฉานมากกว่านี้ จะได้สั่งสอนประโยชน์มากกว่านี้อีกเยอะเลย แต่ข้ามขอนชาติ
คือสิ้นกิเลส แล้วควมม้าเข้าไปเห็นตู้พระไตรปิฎก จะลงไปเปิดตู้พระไตรปิฎก ออกจากนิมิต
ก่อน

แล้วขณะนั้นพอท่านปฏิบัติแล้ว หลวงตาบอกว่าหลวงปู่มั่นเปิดพระไตรปิฎก เราถึง
มาเปิดทีหลัง พอเราปฏิบัติแล้วเราเข้าใจว่ามันคงแล้ว เราก็มาเปิดพระไตรปิฎก อ่าน
พระไตรปิฎกเข้าไปทีไรนะ โอ้โฮ.. มันสะเทือนหัวใจนะ มันสะเทือนหัวใจบอกว่า “ถ้ามีไม่
ปฏิบัติมาก่อนนะ มีงอ่านตรงนี้ไม่เข้าใจ.. ไม่เข้าใจ”

เพราะอะไร เพราะตอนที่เราเปิดพระไตรปิฎกครั้งแรก มันมีกรณีในเมืองไทย มันมี
อยู่ มันมีความเห็นต่างในสังคม ถึงกันว่า “จิตเดิมแท้ฟ้องใส”

คนหนึ่งก็บอก “จิตเดิมแท้ฟ้องใสคือนิพพาน”

อีกฝ่ายหนึ่งบอกว่า “จิตเดิมแท้นี้มันเป็นกิเลส” เถียงกันไปเถียงกันมานะ

แล้วบังเอิญเราก็เปิดพระไตรปิฎกไปเจอในพระไตรปิฎกไง

“จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส”

“จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส”

ในพระไตรปิฎกนี่นะมันชัดเจน “จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส” ภาษาบาลีนะ “จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้หมองไปด้วยอุปกิเลส” นี่ถือเป็นธรรมชาติของมัน แล้วพอจะแนวปฏิบัติไง “จิตเดิมแท้นี้ผ่องใส จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้น..”

“จิตเดิมแท้นี้ (เห็นไหม) เป็นผู้ข้ามพ้น..” แสดงว่าจิตเดิมแท้นี้มันเป็นกิเลสใช่ไหม “จิตเดิมแท้นี้เป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส”

พระไตรปิฎกบอกชัดๆ แล้วมันเถียงกันเรื่องอะไรวะ งงมากนะ แล้วก็อ่านไปนะ สอ ปาติเสสนิพพาน เขาก็เถียงกันไป เราอ่านดูแล้วนะชัดเจนมาก มันเข้าใจหมดเลย แล้วก็ย้อนกลับมา ถ้าเราไม่ปฏิบัติมานะ เราอ่านไปเราก็ตีความไม่ออก เราอ่านหนังสือออกนะ แต่เราอ่านความหมายไม่ออก พระไตรปิฎกอ่านหมด รื้อค้นมาหมด เห็นชัดเจนมากเลย มีเยอะแยะเลย ถ้าไม่ได้ปฏิบัติ ตีความไม่ออก อ่านหนังสือออกแต่ไม่เข้าใจ

แต่เราไปอ่านนะ มันยังกลับมา เอ้อ.. ถ้าเรามาอ่านก่อน มันก็เอาตรงนี้เป็นโจทย์ แล้วก็ต้องไปวิตถกวิจารณ์ เราก็จะมะรุมมะธาอยู่อย่างนั้นนั่นล่ะ คลำไปคลำมา แต่นี่ทั้งหมดเลย แล้วทำด้วยความเป็นจริงขึ้นมา พอเข้าใจ เพราะสิ่งที่พูดนี้เราผ่านมามากแล้ว

ฉะนั้น เวลาเขาเถียงกันเรื่องนิพพาน เราถึงไปพิมพ์ นิพพานไม่ใช่อตตตา ไม่ใช่อนัตตานิพพานเป็นนิพพาน แล้วพอหลวงตาท่านตอบ ท่านก็ตอบอย่างนั้นจริงๆ อตตาคือตัวตน อตตาคือกิเลส อนัตตาคือกระบวนการของมันที่จะเป็นพระอรหันต์ พระพุทธเจ้าสอนกระบวนการ พระพุทธเจ้าสอนอนัตตตา

เขาบอกธรรมะนี้เป็น สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา...ใช่ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา นิพพานถือว่าเป็นอนัตตาคด้วย บอก “ไม่ใช่” สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ธรรมทั้งหลาย ที่กระบวนการของมันที่จะดำเนินการไปนี้เป็นอนัตตา แต่ผลของมันคือสังขาร จะบอกนิจจัง ถ้าจะบอกว่ามันคงเดี่ยวจะบอกว่าเป็นกิเลสอีก

เพราะอะไรรู้ใหม่ เพราะในชั้นมัจจุฯ มันมี “อุปปธรรม” อุปปธรรมคือกระบวนการของธรรม “อุปปธรรม” ผลของมันคืออุปปธรรม อฐานะที่จะแปรสภาพ นั่นคือสังขารสังขารที่มันได้ สังขารที่มันจะเป็นโศคาบัน สกิทาคา อนาคา สังขารอันนั้นไม่ใช่อนัตตา เพราะมันไม่อยู่ในกระบวนการของ สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา กระบวนการของมันนะ ทำอาหารไป อาหารของเรา เราทำกระบวนการอาหารที่เราลงไปหม้อในไห ที่มันกำลังจะสุกขึ้นมา พอสุกแล้วนะ มันกลับไปเป็นวัตถุดิบอีกไม่ได้

จิตที่มันสุกแล้ว จิตที่มันเป็นแล้วนะ.. จบ!

นี่กระบวนการของมันต้องเป็นอย่างนั้น

“สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา.. ธรรมะต้องเป็นอนัตตา”

สพุเพ ธมฺมา อนตฺตา ขณะที่เราปฏิบัติ สมาธิก็เป็นอนัตตา ปัญญาก็เป็นอนัตตา เพราะปัญญามันเกิดดับ อะไรมันคงที่กับเราบ้าง ความคิดมันจะคงที่กับเราไหม สิ่งที่เกิดขึ้นมาจะคงที่กับเราไหม อนัตตาใหม่? อนัตตา! แต่อนัตตาบ่อยๆ ครั้ง บ่อยครั้ง ฝึกฝนบ่อยครั้งเข้า ผลของมัน สิ้นสุดกระบวนการของมันแล้วนี่เหลืออะไรไป

ที่หลวงปู่เจี๊ยะท่านถามนะ “พิจารณาอย่างไร?”

“พิจารณานามรูปสึคะ”

จนหลวงปู่เจี๊ยะบอก “เฮ้ย.. เขาต้องเอาจิตพิจารณานะมึง”

เห็นไหม คำว่า “จิต” คือสมณะนี่ไง คำว่า “จิต” คือสมาธินี่ไง

ถ้าไม่มีสมาธิจะเอาอะไรพิจารณา ที่เราพิจารณากันนี้ เราใช้กระบวนการความคิดของเรา มันเป็นเรื่องกิเลสหมดยุคใหม่ แต่ถ้าจิตสงบแล้วนะ ตัวจิต.. “จิตเห็น จิตรู้”.. ไม่ใช่ตาเห็น ตารู้ ความคิดเห็น ความคิดรู้

สิ่งที่ทำอยู่นี้คือความคิดรู้ ไม่ใช่จิตรู้

ถ้า “จิตรู้” มันต่างกับความคิดรู้ได้อย่างไร ความคิดรู้ความคิดต่างๆ ที่เราเห็น มันความรู้ ความรู้สึกธรรมดา แต่ถ้า “จิตรู้” มันสะท้อนหัวใจ มันสะท้อนจิต มันสะท้อนกิเลส ถ้า “จิตรู้” นะ.. อ้อ.. โอ้โฮ.. มันสะท้อนมากนะ มันสะท้อนชั่วหัวใจเลย ถ้าจิตเห็นกาย จิตเห็นจิต มันสะท้อนมาก

แต่เราเอาความคิดเห็น ความคิดไม่ใช่จิต อาการของจิต แล้วมันไปรู้ไปเห็น การสร้างภาพ สร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นมา พอสร้างขึ้นมา มันก็เป็นกระบวนการของความรู้สึกนั้นออกไป มันไม่เป็นความจริง

แต่ถ้าเป็นความจริง สิ่งที่ถูกมาตั้งยาว จะให้เห็นว่า ถ้าทำตามความเป็นจริงนี้มันต้องลงทุนลงแรง มันต้องทำจริงๆ มันต้องทุกข์ขำขี้ใจเลย ไม่ใช่ทุกข์ขำขี้ใจนะ ไม่ใช่ซาติส จะทำร้ายตัวเองนะ ไม่ใช่พวกเรานี้คนที่จะทำให้ตัวเองเจ็บปวด ตัวเองลำบากลำบากนะ

แต่ถ้าเราไม่ทำอย่างนั้นนะ กิเลสมันหลอกเรา อะไรรู้ใหม่ “ตายนะ ลำบากนะ” เราก็อยอมมันแล้ว ศิโรราบกับกิเลสบอกว่า “ลำบาก” กิเลสบอกว่า “จะตาย จะพิการ” เราศิโรราบเลย กิเลสมันใช้อาวุธแค่นี้ กิเลสมันใช้กลอุบายเท่านั้นเอง แล้วเราก็นอนให้มันขำ แต่เวลามันจะตาย ทุ่มเข้าไป.. ทุ่มเข้าไป.. ทุ่มเข้าไป

เพราะมันเป็นประสบการณ์ของเราไง เวลาอดอาหารมันจะตาย “อะไรจะตายก่อน.. ขอดู ขอดูใครตายก่อนวะ” ไม่เห็นมีเลย “อะไรจะตายก่อน” มันขึ้นมาจริงๆ นะ มันจะขึ้นมาเลยนะ อดอาหาร “มึงตายแล้ว มึงจะต้องตายแน่ๆ เลย มึงต้องตายแล้ว” เขาจะอ่อนนะ พอถึงพอมันไปคิดหลายวันเข้า “ขอดูสิ อะไรตายก่อน ตายมันเป็นอย่างไร” ไม่มี! ฮีตได้ ๒-๓ วัน ฮีตได้อีก พอฮีตขึ้นมาแล้วมันก็สู้ไป ๒-๓ วัน

แต่เราก็เข้าใจได้ใช่ไหมว่า ร่างกายมันต้องการอาหาร พอเราผ่านที่มันต้องการให้เรา เลิก เราไม่เลิก เราสู้ไป พอเสร็จแล้ว พอเรารู้ได้แล้ว เราเองต่างหากบอกว่า “เอ้อ.. พรุ่งนี้ฉัน ข้าวเถิด” เราเองต่างหากเห็นว่ามันได้ผลแล้ว ก็ว่าสิ่งที่มันเอามาปิดกั้นหลอกดวงเรา มัน หลอกเราไม่ได้ เราเคลียร์เหตุผลนี้เสร็จแล้ว เราต่างหาก “ไป.. กินข้าว” เข้าค่อยออกมา บิณฑบาตกินข้าว

ถ้ามันยังบอกว่า “ต้องไม่ให้กิน..” สู้กับมัน

นี่เวลาสู้กับตัวเองมันมีเหตุการณ์อย่างนี้มาตลอด

แล้วเวลาเขาปฏิบัติกัน เขาจะปฏิบัติกันด้วยความเห็น ความที่เขาคิดที่เขาเห็นนะ กิเลสสั่งหมดเลย กิเลสสั่งให้ทำ กิเลสสั่งให้คิด กิเลสสั่งให้ทำงาน ทั้งๆ ที่ว่าเป็นธรรมะนะ แต่ถ้าพวกเรากัน พอมันชนะตัวเอง เพราะธรรมะคืออะไร? ธรรมะคือการเอาชนะตนเอง การเอาชนะความคิด การเอาชนะสิ่งที่บังคับความรู้สึกเราได้หมดเลย นั่นคือธรรมะ

แต่มันคิดออกมาจากเราเลย แล้วอ้อ! อ้อว่าเป็นธรรมะ เอาธรรมะเป็นฉากบัง แต่ กิเลสอยู่เบื้องหลัง อ้ออิงว่าเราทำตามนั้น แล้วก็สร้างภาพว่าเป็นธรรมๆ เป็นธรรมๆ แล้วว่า ง่ายๆ ง่ายๆ ง่ายๆ.. โอ้โฮ.. อย่างพวกนักเขียนนวนิยายเขาสร้างธรรมะได้เยอะแยะเลย แล้ว เขาจะสร้างนิพพานให้จิตเขาได้มหาศาลเลย...มันไม่เป็นความจริง!

ถ้าเป็นความจริงนะ.. เป็นความจริงมันออกมาจากใจเลยละ ผลออกมาจากใจนะ

คูสิ จิตใจที่สูงกว่ามันจะชักจิตใจที่ต่ำกว่าขึ้นมา อย่างเช่นอย่างนี้ (มันสังเวชนะ) คูสิ ครูบาอาจารย์ท่านบอกท่านบรรลุธรรมนะ โอ้โฮ.. นั่งน้ำตาไหลพรากๆ.. มันสังเวชนะ มัน สังเวชถึงการเกิดและการตาย ขนาดการตายการเกิดของเรายังสังเวชขนาดนี้แล้วนะ แล้วคิดคูสิ ที่เขานั่งอยู่นี่เขาเกิดตายเหมือนกันนะ แล้วเขาหวังอะไร แล้วเราจะเอาสิ่งนั้นมาเป็น ผลประโยชน์ของเราหรือ แล้วเราจะทำให้เขารู้ถึงการเกิดและการตายของเขา อย่างนั้น สำคัญไหม อันนั้นสำคัญกว่าเยอะเลย

เวลามัน ไปรู้ไปเห็นมันพรากๆ เลยนะ

นี่มันย้อนกลับมาถึงใจ ใจอันละเอียดอันนี้ ถ้าเราสู้.. จะบอกว่าจะ แล้วมันเป็นอย่างนั้นจริงๆ มันเหมือนกับ.. ถ้าพูดถึงโบราณเรา สมัยโบราณ ลูกเจ๊กเรา พ่อแม่นี้เสื่อผืนหมอนใบมาจากเมืองจีน สร้างเนื้อสร้างตัวได้นะ เคี้ยวนี้เด็กๆ นะนะ ขนาดพ่อแม่โง่ขนาดไหน มันยังทำกินไม่เป็นเลย

ปฏิบัติเหมือนกัน รุ่นพ่อรุ่นแม่เรา หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ทุกข์น่าคุณเลยนะ

เราไปอยู่กับครูบาอาจารย์ เราไปอีสานใหม่ๆ เราไปสืบค้นไง เวลาท่านสอนเรา เราไปถึง

“ไอ้นี้ทำไปเพราะอะไร.. นี่ทำเพราะอะไร.. นี่ทำเพราะอะไร”

“กัปปิยัง กะโรหิ” หลวงปู่มั่นท่านเห็นในพระไตรปิฎกแล้ว สมเด็จพระครูบาอาจารย์ ท่านไม่ให้ทำนะ สิ่งที่เรามาได้ “กัปปิยัง กะโรหิ” เพราะว่าหลวงปู่ฝั้น หลวงปู่ฝั้นไปพบกับสมเด็จพระวัดป่าสาละวันนะ เปิดพระไตรปิฎกกันเลย ในพระไตรปิฎกบอก พิชคาม ภูตคาม พิชคามคือพรากของเขี้ยวเป็นอาบัติ ภูตคาม มันมีอยู่ของมัน มันมีสิทธิเกิด นี่เป็นภูตคาม แล้วภูตคาม ภิกษุขบให้มันแตกหรือเคี้ยวแตกมันเป็นปาจิตตีย์เหมือนกัน ในพระไตรปิฎกบอกว่าให้ทำ “กัปปิยัง กะโรหิ”

ทำกัปปิยัง กะโรหิ นะ สิ้นสุดกระบวนการ ถ้ามั่นแข็งมาก อย่างเช่นพริกไทย พริกไทยให้ใช้ไฟจี้ พระไตรปิฎกบอกไว้ชัดๆ เลย

“เฮ้อ.. จริง ฮ้าว.. ทำก็ได้”

ไม่อย่างนั้นทำไม่ได้นะ

นี่เสื่อผืนหมอนใบ กว่าครูบาอาจารย์จะทำชีวิตปกติที่เราใช้กันที่ว่าเราปัจจุบันเมื่อก่อนทำอย่างนี้ ฝ่ายปกครองเขาไม่ยอม

เขาบอกว่า “เพราะประเพณีสงฆ์เขาไม่ทำกันแล้ว” เพราะเมื่อก่อนเรื่องอาสนงอาสนะ ไม่มี แล้วครูบาอาจารย์ท่านมารื้อค้น รื้อฟื้นขึ้นมา คำว่า “รื้อฟื้นขึ้นมา” ฝ่ายปกครอง

ที่เขา มีอำนาจ แล้วเราก็คิดกันก็คิดกันแคบๆ ว่ามีอำนาจ คืออำนาจปัจจุบัน นี่อำนาจรัฐ มหา
เถรสมาคม

แต่เมื่อก่อนไม่ใช่อย่างนี้นะ เมื่อก่อนสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์นะ เจ้าคณะภาคมี
สิทธิย้ายผู้ว่า เจ้าคณะภาคนี้ นะ เจ้าคณะมณฑลนะ ผู้ว่านี่สั่งย้ายได้เลย คิดดูว่าเจ้าคณะภาค
แล้วมหาเถรสมาคมจะมีอำนาจแค่ไหน แล้วไอ้พระบ้านนอก ไอ้พระที่มีไม่มีวุฒิภาวะมาทำ
อะไรเกินหน้าเกินตา

โธ่.. หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ นะ ที่อุบลฯ นะ ที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ จะจับ แล้วสั่งชาวบ้านไม่ให้
ใส่บาตร หลวงปู่มั่น หลวงปู่เสาร์ ต้องหนีออกจากอุบลฯ มานครพนม ขึ้นมา เข้ามาสกกลฯ
เข้ามา

เสื่อผืนหมอนใบ แต่สมัยก่อนนะ.. พวกเรามันแบบว่าพ่อแม่โธ่มาจนทำอะไรไม่เป็น
แล้ว พ่อโธ่มาจนทำอะไรไม่เป็นแล้วเห็นเขาทำกันนะ “ทำทำไม.. ทำไมต้องทำตัวอย่างนี้ ทำไม
ต้องทำให้ลำบาก” แต่เราไปศึกษามา ของที่จะใช้จะได้มาแต่ละชิ้น เพราะถ้าเราไปทำ ประสา
เรา คณะสงฆ์ไม่ทำอยู่ เราไปทำ มันมีการจุดเด่น อย่างที่ว่าสิ่งที่ทำมาไม่ได้คิดเอง

หลวงตาท่านพูดบ่อย “เราไม่เคยกลัวอะไรเลย เพราะสิ่งที่ทำนี้ ไม่ได้เรคิดขึ้นมาเอง
มันมีที่ไปที่ไป มันมีหลวงปู่มั่นเป็นผู้ฟื้นฟู แล้วเป็นผู้บุกเบิกมา เราทำตามหลวงปู่มั่น เราทำ
ตามครูบาอาจารย์” นี่หลวงตาท่านพูดอย่างนี้นะ

เวลาครูบาอาจารย์ท่านพูดนะ ท่านจะพูดต่อมตน ครูบาอาจารย์นะ ที่เป็นคุณธรรมนะ
ท่านจะพูดให้เราต่ำๆ ไว้ พูดอ่อนน้อมต่อมตน แต่พูดด้วยความจริงจังนะ แล้วถ้ามีเหตุการณ์
นี้เผชิญได้ คือไม่กลัวใจ ของจริงอ่อนน้อมต่อมตน เราเป็นเด็กๆ เราเป็นพระเล็กน้อย เราเป็น
พระพี่นๆ แต่ความรู้ในใจไม่อ่อนน้อมต่อมตน

อยู่กับครูบาอาจารย์มา เราไปค้นคว้ามา นี่พูดถึงผลจากข้างนอก แล้วผลจากข้างในละ

เวลาปฏิบัติไป หลวงปู่มั่น เวลาปฏิบัติไป ท่านเห็นไปหมด รู้ไปหมด นี่สิ่งที่รู้ สิ่งที่
เห็น แล้วบอกว่าไม่มีฯ มันเป็นไปได้อย่างไร แล้วถ้ามี เราไปคิดมัน เราก็เสียอีก ถ้าเราไปคิด

มัน มันก็ฤทธิชีไพรเท่านั้นเอง พอจิตสงบก็เห็นนิมิต ฤทธิชีไพรเหาะเหินเดินฟ้าได้ ภาพเทวิล ระลึกอดีตชาติได้ ๔๐ ชาติ อนาคตได้ ๔๐ ชาติ ไปนอนอยู่บนพรหมได้ ภาพเทวิลนะ พระพุทธเจ้ายังไม่เกิดนะ แล้วมันมีอะไร มันมีอะไร มันเป็นฌานโลกีย์ มันมีอะไร แต่เราก็ไป ตื่นเต้นกับฌานโลกีย์

พระพุทธเจ้านี้สุดยอดมาก พุทธบัญญัติไว้เลยนะ “ภิกษุห้ามอวดอุตริมนุสสรธรรม” ถ้า อวดอุตรินะ ธรรมที่เกิดเหนือนมนุษย์ ธรรมที่เป็นอย่างนี้ ถ้าเราอวดแล้วเรารู้แล้วเราเอามาเชิด ชูกันนะ ศาสนานี้ไม่มีค่าเลย เพราะฤทธิชีไพรเขาทำได้แล้ว ฤทธิชีไพรเขารู้หมดแล้ว อภิญญา ๖ มันทำได้หมดแล้ว

แล้วพอมานในสมัยปัจจุบัน ถ้าพูดถึงเอาอภิญญา ๖ มาเป็นหลักนะ ศาสนาไม่มีค่าเลย เพราะเหาะ ก็ขึ้นเครื่องบิน หุทิพย์ ก็ใช้โทรศัพท์ เพราะสิ่งอย่างนี้ถึงเวลาวิทยาศาสตร์มัน เจริญขึ้นมา มันพิสูจน์ได้ไง มันทำได้เหมือน วิทยาศาสตร์ทำได้หมด เอ็งดูเขาเล่นไอ้ (ไอ้ อะไรนะ) ไอ้เครื่องร่อน เห็นไหม เขาเหาะสบายเลย เทคโนโลยีทำได้หมด แล้วศาสนามันจะ เหลืออะไร วิทยาศาสตร์มันทำได้ มันพิสูจน์ได้เรื่องฌานโลกีย์ เรื่องพลังงาน เรื่องต่างๆ พิสูจน์ได้หมดเลย

แต่วิทยาศาสตร์ไม่สามารถพิสูจน์อธิบายได้! การเกิดและการตายให้หมอหาจนหัว ใจแตกเลย ให้หมอวิจัยจนหมดหมอละ...เป็นไปไม่ได้ มันเป็นเรื่องเป็นไปไม่ได้เลย ถ้าไม่ มรรคญาณ เพราะเครื่องมือแพทย์ เครื่องมือแพทย์เครื่องมือที่มันละเอียดนะ คุณติ อย่างโรค อย่างการผ่าตัด ในเครื่องมือผ่าตัด เครื่องมือต่างๆ ไอ้นี้ก็เหมือนกัน โสดาบั่นนะ โสดาปัตติ มรรค สกิทากามรรค อนาคตามรรค อรหัตมรรค ดูเครื่องมือแพทย์สิ

โสดาปัตติมรรค สกิทากามรรค ต่างกันอย่างไร?

สกิทากามรรค อนาคตามรรค ต่างกันอย่างไร?

อนาคตามรรค อรหัตมรรค ต่างกันอย่างไร?

ทำไมสมาธิในโศคาปัตติมรรค ๒๕ เปอร์เซ็นต์ ทำไมสมาธิในสภิกาคามรรค ๕๐ เปอร์เซ็นต์ ทำไมสมาธิในอนาคามรรค ๗๕ เปอร์เซ็นต์ สมาธิในอรหัตมรรค ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ สมาธิ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ กำลังของสมาธิเต็มที่แล้ว กำลังของสมาธิในโศคาปัตติมรรค ๒๕ เปอร์เซ็นต์ แต่นี่เอามาเทียบกันแบบโศคาปัตติมรรค กับอนาคามรรค หรือมรรคทีละเอียด

แต่ถ้าในปัจจุบันของเรา ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์หมด ในโศคาปัตติมรรคต้องไป ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ จะไป ๒๕ เปอร์เซ็นต์ไม่ได้ เห็นไหม ถ้าเป็น ๒๕ เปอร์เซ็นต์ปี อีก ๗๕ เปอร์เซ็นต์นะ กิเลสกระที่บตายเลย มันเป็น ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของโศคาปัตติมรรค แต่ใน ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของโศคาปัตติมรรคนะ ไปเทียบกับสภิกาคามรรคมันต่างกัน ในสมาธิ-ในปัญญาของโศคาปัตติมรรค ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของเขา สภิกาคามรรคก็ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของเขา อนาคามรรคก็ ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของเขา อรหัตมรรค ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์ของเขา แต่ความหยาบละเอียดต่างกันมากๆ

แต่ทางโลกก็ไม่เข้าใจอีก พูดถึงโศคาปัตติมรรค สภิกาคามรรค อนาคามรรค ก็พูดมรรค ซับๆ ซ้อนๆ พูดวนพูดเวียน พูดไม่เข้าใจ...ก็มึงไม่เคยทำ ถ้ามึงเคยทำมึงจะรู้เลย เหมือนเครื่องมือแพทย์เลย เครื่องมือแพทย์อย่างหยาบใช้รักษาอย่างหยาบ เครื่องมือแพทย์อย่างกลาง อย่างละเอียด อย่างละเอียดสุด โรคมันละเอียดลึกซึ้งต่างๆ กัน

ทีนี้เวลาปฏิบัติ เวลาถูกศิษย์มานี้ “โอ้.. หลวงพ่อละเอียดมาก ปัญญาละเอียดมาก”

“เออ.. มึงทำไปเถอะ ใจละเอียดมากๆ พอมันเข้าไปอีกนะ.. เออ!”

หลวงตาท่านพูด “จิตนี้ว่างหมดเลย.. จิตนี้ว่าง.. ขนาดเพิ่งเข้าไป ภูเขาทะเลหมด.. ว่างหมดเลย.. จิตนี้ทำไมมันมหัศจรรย์นัก จิตนี้ว่างหมด โลกนี้ว่างสว่างไปหมดเลย ภูเขาเลากาทะเลหมด มองเลือนๆ นะ ไม่มีเลย จิตว่าง”

แต่พอมันจับได้ “ความว่างความสว่างนี้เกิดจากจุดและต่อม”

แล้วพอมันทำลายจุดและต่อมนั้นเสร็จ ความว่างที่จิตมหัสจรรย์นี้เป็นกองจีควาย ที่แรกเข้าไป ว่าง มหัสจรรย์มาก “จิตนี้ ทำไมมหัสจรรย์ ลึกล้ำ ลึกซึ่งนัก จิตนี้”

โอ้อโฮ.. ราพึงรำพันนะ เวลาเข้าไปจับต้องได้นะ พอมันข้ามพ้นไปนะ กองจีควาย ถึงเหมือนกองจีควายเลย สิ่งที่เหนือพ้นไปมันลึกลึกกว่าเยอะเลย

คนที่ปฏิบัติไปมันเห็นอย่างนี้ มันรู้อย่างนี้ มันต้องทำอย่างนี้ ที่นี้พอทำอย่างนี้แล้ว การทำอย่างนี้มันจะทำสะเพร่าได้ไหม จะมาทำสักแต่ว่า ทำเล่น ทำหัวกันอย่างที่เขาทำกันอยู่ มันจะเป็นไปได้ไหม แล้วเวลาเขาบอกนะ “ทำง่าย ๆ ทำไมต้องไปทุกข์ไปยากนั้นนะ”

เราฟังแล้วเราเศร้าใจนะ

ในปัจจุบันนี้ เลื่อผืนหมอนใบ เราลงทุนลงแรงมาเพื่อสร้างเนื้อสร้างตัว ลูกหลานเรา ก็อยากจะให้มันยืนได้ในสังคมไซ้ใหม่ ก็ต้องให้มันขยันหมั่นเพียรของมันขึ้นมา แล้วถ้ามันไม่ขยันหมั่นเพียร เราก็ต้องกระตุ้น เราก็ต้องมีวุฒิภาวะที่จะส่งเสริมมัน

แต่นี้สังคมบอกว่า “ไม่ต้องทำ โอ้เลื่อผืนหมอนใบ มันสมัยพ่อแม่เรา มันมาลำบากก็ลำบาก สมัยเราไม่ต้อง ก็นอนอย่างนี้ นอนจมกองกันอยู่” แล้วมันจะไปไหนกัน แล้วศาสนา มันจะไปไหน เลื่อผืนหมอนใบของพ่อแม่เรา เขาก็เป็นสมบัติของพ่อแม่เรานะ สิ่งที่เราทำอยู่นี้คือสมบัติของเรานะ ถ้าเราไม่ทำของเรา เราก็จะไม่ได้สมบัติของเรา มรรคผลมันเกิดจากเรานะ เราจะไปกินบุญของพ่อแม่ได้อย่างไร กินบุญของพ่อแม่คือสายบุญสายกรรม คือผลของวิญญูะ วิญญูะการเกิดและการตาย การเวียนเกิดเวียนตายนี้ผลของวิญญูะ นี้เป็นสายบุญสายกรรม

แต่มรรคผลนิพพานมันต้องสร้างด้วยตัวเอง มันไม่เกิดจากการพ่อแม่ให้หรือเราให้พ่อแม่

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถึงมาเอาพระเจ้าสุทโธทนะ เอาหมดเลยทั้งครอบครัว เอาให้พ้นให้หมด แล้วต้องมาเทศน์สอนเอา ดึงเอาขึ้นไป แล้วเราจะทำอย่างไร

นี้จะบอกว่า “ง่ายๆ” เป็นไปไม่ได้นะ ที่นี้เขาชอบกันอย่างนั้น เหมือนกิเลสมันชอบ
อย่างนั้นใช้ไหม ครูบาอาจารย์ที่ท่านสอนอย่างนั้น ท่านก็เห็นว่า “ง่ายๆ” ง่ายๆ มันก็เป็นเรื่อง
ของสัญญาอารมณ์ เรื่องของ โลกสร้าง ถ้าเรื่องของธรรมะสร้างนะ เราจะทำของเราอย่างนี้

จะเอาต่อหรือ.. มีอะไรอีกไหม ใครมีอะไร ไม่มีอะไรจบก่อน เอวัง เนาะ